

Notat

Dødsulykker fritidsfartøy 1. halvår 2020

ARKIV NR

SIST OPPDATERT

ANTALL SIDER

30.06.2020

7

EMNEORD

2020; Halvårstall

SAMMENDRAG

Første halvår 2020 omkom i alt 12 mennesker i forbindelse med bruk av fritidsfartøy. Dette er en oppgang på 3 dødsfall, sammenlignet med samme periode i fjor. 11 av ulykkene skjedde ved fall til sjø fra båt, eller ved gange til/fra båt ved kai eller brygge. 3 av disse omkom når båten lå til kai.

UTARBEIDET AV

Randi Linløkken
Tove Aa. Torgersen

KONTROLLERT AV

GODKJENT AV

Dette dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Datafangst

Sjøfartsdirektoratet registrerer dødsulykker på fritidsbåter i norsk farvann. Ulykkene plukkes i utgangspunktet opp gjennom automatiske mediasøk. Ulykkene blir fortløpende bekreftet av Politiet etter hvert som ulykkene skjer. Hovedkontrollen foregår ved årsskiftet, men vi gjennomfører også en kontroll i sommerhalvåret. Data for alkohol-/ruspåvirkning er ikke bekreftet på alle ulykkene, da det tar 3-4 mnd. før endelig obduksjonsrapport foreligger. Dette – sammen med eventuelle etterregistreringer – medfører at det kan komme endringer i tallene. Tallene som presenteres her må med andre ord anses som foreløpige.

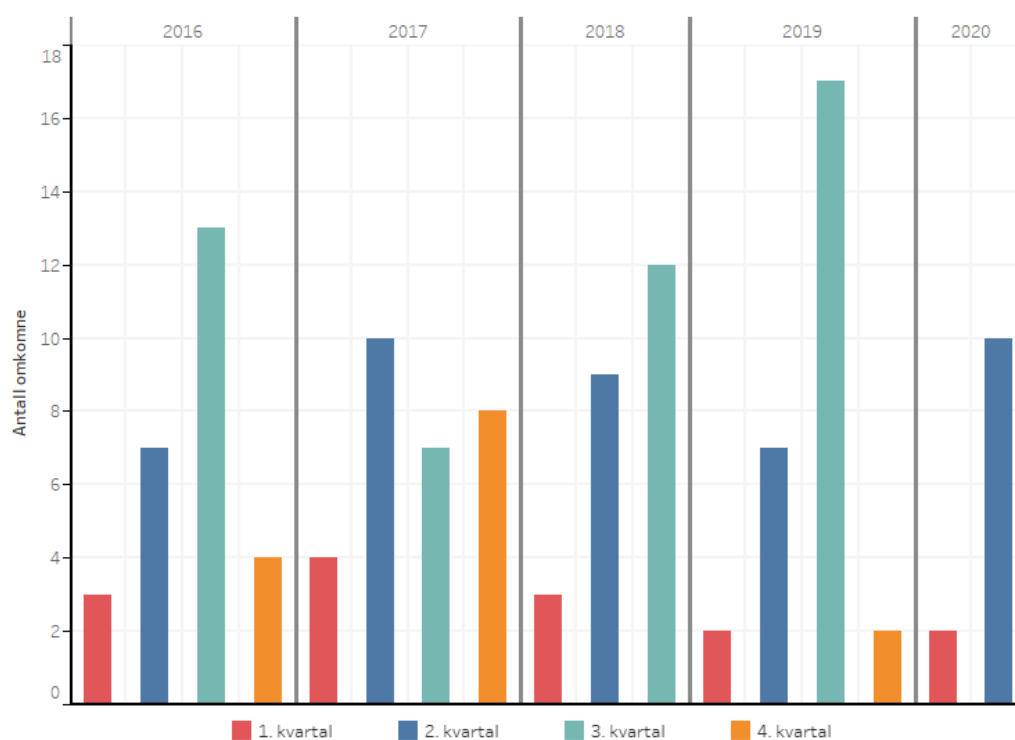
Resultat

Første halvår 2020 omkom i alt 12 mennesker i forbindelse med bruk av fritidsfartøy. Dette er en oppgang på 3 dødsfall, sammenlignet med samme periode i fjor.

Figur 1 – Antall omkomne ved bruk av fritidsfartøy 2016 - 2. Kvartal 2020, pr. halvår

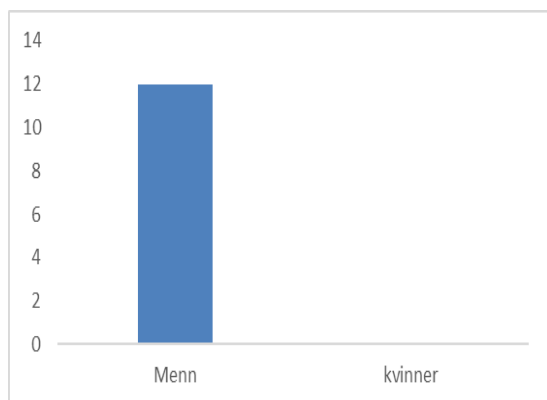
Svingningene mellom 1. og 2. halvår skyldes i stor grad økningen i dødsulykker som skjer i sommermånedene juli og august. Fordelt på kvartal blir denne svingningen tydeligere.

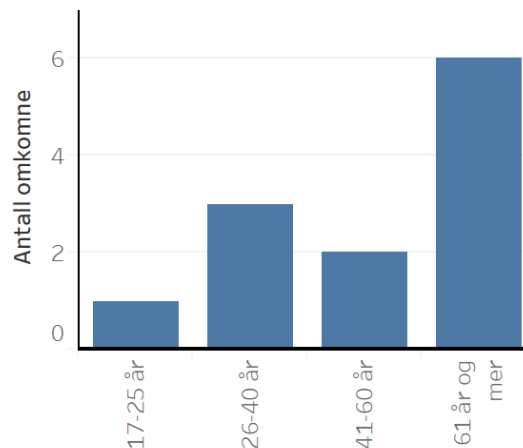
Figur 2 – Antall omkomne ved bruk av fritidsfartøy 2016 – 2. kvartal 2020, pr. kvartal

Som vi ser av figuren, er det relativt få dødsfall i første og fjerde kvartal. Hovedvekten av dødsfallene skjer vanligvis i årets tredje kvartal, og vi ser en markant økning tredje kvartal fra 2017-2019. Årets første og andre kvartal holder seg relativt stabil, når vi sammenligner med 2016-2019. 4. kvartal i 2018 var det ingen omkomne.

Hvem omkommer

Figur 3 – Antall omkomne fordelt på kjønn, 1. halvår 2020

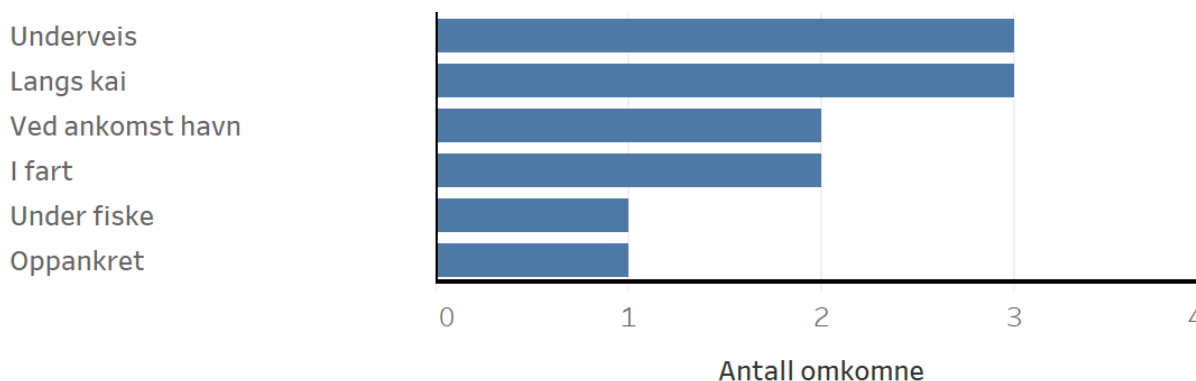
Figur 4 – Antall omkomne pr. aldersgruppe, 1. halvår 2020

I likhet med tidligere år er det stort sett nordmenn som omkommer, 1. halvår 2020 var alle 12 omkomne nordmenn. Ingen kvinner omkom i 2020.

Den yngste blant årets omkomne er 24 år og den eldste er 90 år. Den gjennomsnittlige alderen til de omkomne, første halvår 2020 var omtrent 59 år. Gjennomsnittsalderen på de som omkom første halvdel av 2020 har økt med 5 år siden første halvår 2018. 67 % av de omkomne var 50 år eller eldre.

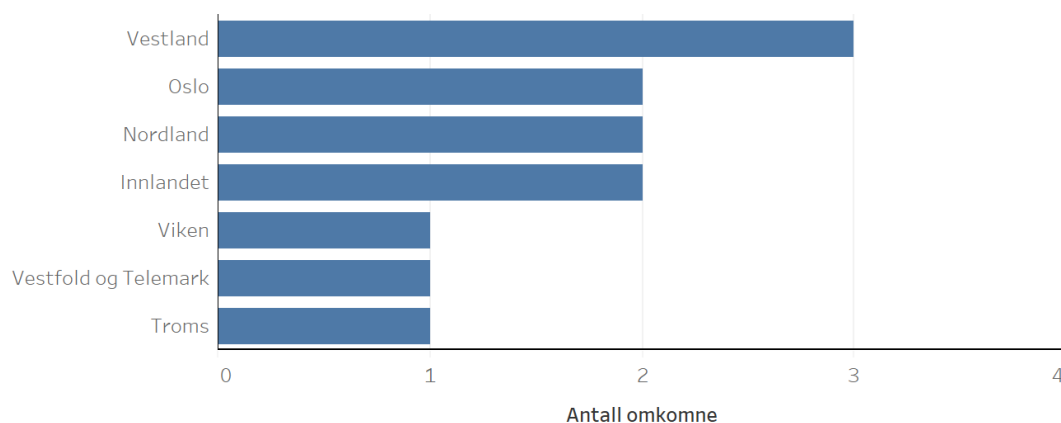
Hvor skjer det?

Så langt i 2020 har 3 av personene omkommet underveis, 3 har omkommet langs kai, 2 har omkommet ved ankomst havn, 2 i fart og 1 omkommet under fiske og 1 oppankret.

Figur 5 – Antall omkomne fordelt på farvann, 1. halvår 2020

Når det gjelder omkomne per fylkeskommune har vi 3 omkomne i Vestland, 2 i Nordland og Oslo og 1 i Viken, Troms, Oppland, Hedmark og Vestfold og Telemark.

Figur 6 - Antall omkomne pr. fylkeskommune, 1. halvår 2020

Figuren under viser posisjonen hvor de 12 dødsfallene inntraff. Det er 11 merker på oversiktsbilder hvorav en av ulykkene hadde 2 omkomne. Denne ulykken skjedde i Oslo fylkeskommune og er merket med en større ring.

Figur 7 – Oversiktsbilde over posisjoner på dødsulykkene, 1. halvår 2020

Når skjer ulykkene

Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
17. mars						
23. mars						
					4. april	19. april
28. april						
				22. mai	9. mai	24. mai
					30. mai	14. juni
26. juni						

Tabell 1 – Antall omkomne ved bruk av fritidsfartøy fordelt på ukedag, pr. 1. halvår 2020

Vi ser av tabellen at de fleste ulykker skjer lørdag og søndag, med 3 ulykker pr. ukedag.

Formiddag		Ettermiddag			Kveld			Natt		ukjent
10:50	11:55	13:00	17:20	17:53	18:58	20:15	23:40	02:22	04:47	
4. april	14. juni	23. mars	30. mai	17. mars	9. mai	22. mai	26. juni	19. april	24. mai	28. april

Tabell 2 – Antall omkomne ved bruk av fritidsfartøy fordelt på klokkeslett, pr. 1. halvår 2020

5 ulykker skjedde om formiddag/ettermiddag der 5 personer omkom, og 5 ulykker skjedde på kveld/natt, med 6 personer som omkom. I den ene ulykken på kvelden, var det 2 omkomne. Vi har 1 ulykke der tidspunkt er ukjent, da personen ble meldt savnet og funnet omkommet ett par dager etter at ulykken skal ha skjedd.

Hvordan skjer ulykkene?

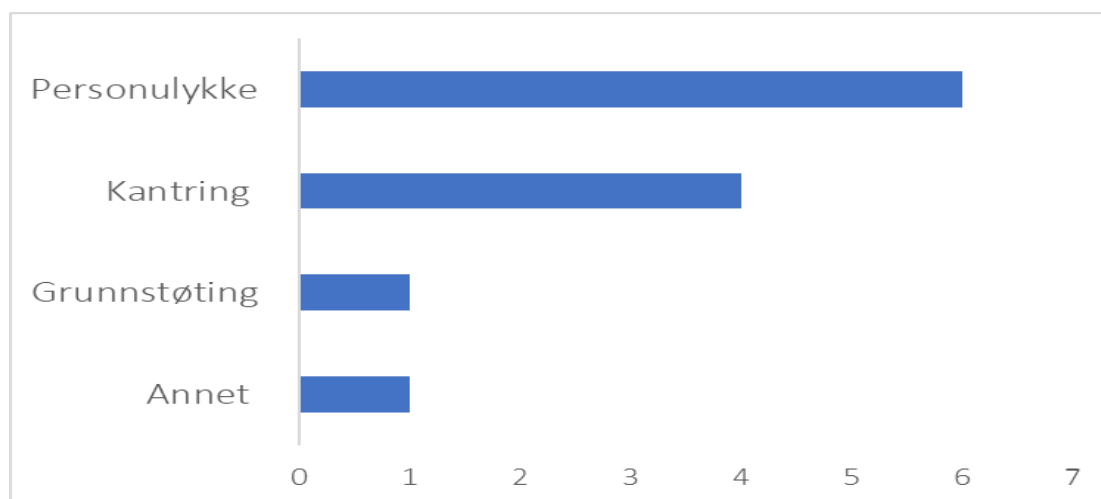
11 av 12 personene som omkom, døde av drukning. 1 person døde av høyintensitetsskade og forfrysning.

Fall til sjø skjer fra båt, og ved gange til/fra båt som ligger langs kai/brygge. 11 omkom etter fall til sjø, som følge av en personulykke, ved kantring eller en grunnstøting. I ett av tilfellene omkom personen mens han svømte.

Under personulykke omkom 5 av 6 som falt til sjøen ved kai (3), eller i havneområdet (2). 1 person omkom når han var underveis. Ulykkene skjedde når personen arbeidet på båten, fortøyde båten, under fiske, eller ved bading.

4 av 11 personer omkom ved fall til sjø, når fartøyet kantret. 1 person omkom som følge av at båten grunnstøtte ved kjøring i mørke.

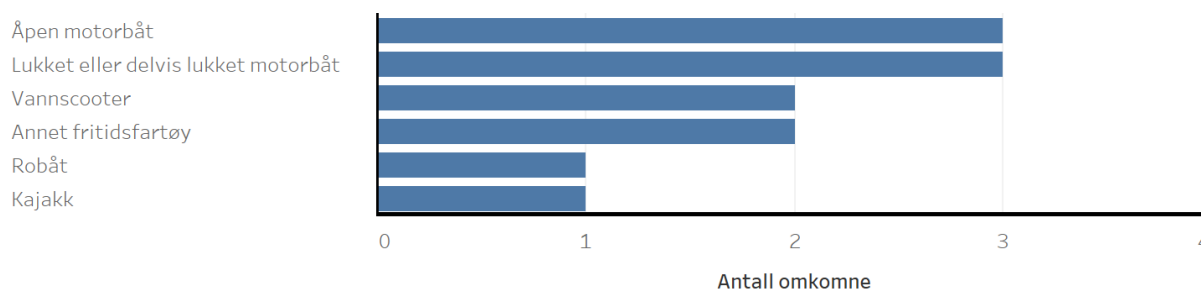
1 person omkommer når han svømte etter en båt.

Figur 8 – Antall omkomne ved bruk av fritidsfartøy fordelt på ulykkestype, pr. 1. halvår 2020

Fartøytype

Under kategorien åpen motorbåt og lukket eller delvis lukket motorbåt er det registrert 3 omkomne, 2 omkomne for vannscooter og annet fritidsfartøy og 1 omkommen i robåt og kajakk. Kategorien «Annet fritidsfartøy» er ukjent type fartøy.

Figur 9 – Antall omkomne fordelt på fartøytype, 1. halvår 2020

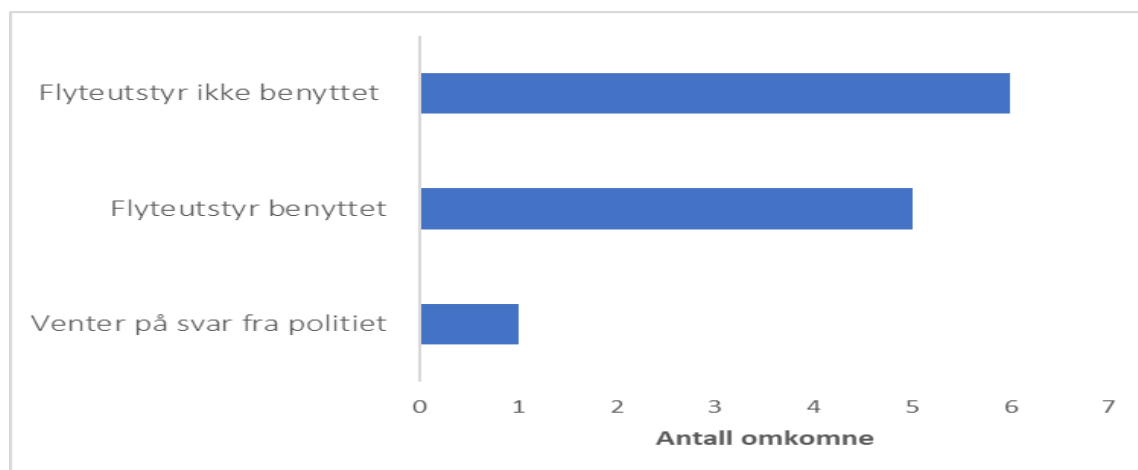
Antall personer i båten

De fleste dødsulykkene skjer når de er alene i båten. Så langt i 2020 har det vært 8 personer alene på tur når ulykken inntraff. I 3 av ulykkene var det 2 personer i båten. I den ene ulykken omkom begge personene.

Bruk av flyteutstyr

5 av de omkomne benyttet flyteutstyr og 6 benyttet ikke flyteutstyr. 1 av de omkomne som brukte flyteutstyr ble fanget under båten, og 1 person som brukte flyteutstyr omkom som følge av høyintensitetsskade og forfrysning. I ett av tilfellene hvorvidt flyteutstyr er blitt benyttet eller ikke, er for politiet ukjent, da det ikke registrert noe om flyteutstyr i saken. Dette vil ikke bli videre undersøkt av politiet.

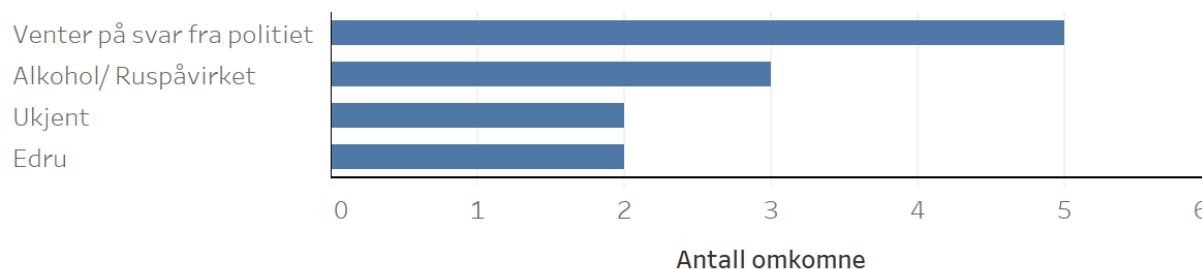
Tidligere år har vi sett tilfeller der flyteutstyret ikke er benyttet riktig. F.eks. ved at skrittstropp ikke er skikkelig festet. Dette kan føre til at vesten flyter over hodet og hodet blir presset under vann. Flyteplagget har for stor oppdrift i forhold til kroppsvekten.

Figur 10 – Flyteutstyr hos omkomne, 1. halvår 2020

Alkohol- og ruspåvirkning

Direktoratet har registrert 3 tilfeller av alkohol- og ruspåvirkning så langt i 2020, dette har sammenheng med at vi fortsatt venter på avklaring fra politiet. Mange av ulykkene er relativt ferske, og det tar ofte lang tid før obduksjonsrapporter er klar. 2 av de omkomne ble ikke obdusert og alkohol- og ruspåvirkning er derfor ukjent. Og alkohol og ruspåvirkning vil derfor forbli ukjent.

Figur 11 – Alkohol- og ruspåvirkning hos omkomne, 1. halvår 2020